

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. március 31.

72. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Az ipari bíraskodás.

Az ipartörvény új tervezete az iparos és alkalmazottja közötti munkaviszonynak bírói védelmét is reform tárgyává teszi. A legutóbbi két évtized alatt az iparos és munkás közti viszonyban lényeges változás állott be, amely bírói védelmének újabb szabályozását teszi elkerülhetetlenné. Erre való tekintettel a külföldi törvényhozások is sokat foglalkoznak ennek a védelemnek reformjával, de kevés törvényhozás van, amely annak oly kimerítő, az egész anyagot felölelő szabályozását tartalmazná, mint az új ipartörvény tervezete.

Az ipari munka ma két irányban igényel védelmet: egyénileg és tömegesen. Ennek az utóbbinak útján a munkásosztály a saját gazdasági helyzetének javítását akarja kivívni. Ez a tömeges védelem azonban ma még csak kialakulóban van, a törvényhozások a munkaadó és munkásosztály közötti nagy küzdelemnek behatása alatt csak most tesznek kísérleteket szabályozása iránt. Az most a kérdés, hogy e két irányú védelem céljából minő legyen a bírósági szervezet és eljárás?

A kérdés megoldásánál abból kell kiindulnunk, hogy a mai bírói védelem, a mult időkhöz viszonyítva, a tökély igen magas fokon áll, s így az a kérdés, hogy az ipari munka bírói védelmére miért van szükség különös bírósági szervezetre és eljárásra? Ennek okai a következők: Az iparos és alkalmazottja közti munkaviszonyból eredő perben az ipari viszonyoknak oly nagy foku ismerete szükséges, aminővel a jogász szakbírók rendszeren nem bírnak. Továbbá ezek az ügyek olyan gyors elbírálást igényelnek, aminőt a rendes bíróságok alig képesek nyújtani. Ez teszi szükségessé, hogy elbírálásuk az ipari osztályból vett bírakra bizassék. Minthogy azonban a munkaadó és munkásosztály közötti nagy gazdasági ellentétnél fogva elbírálásuk csupán az előbbinek vagy csupán az utóbbinak köréből vett bírakra nem bízható, mert ez a pártatlanságot nagy mértékben veszélyeztetné, az újabb törvények elbírálásukra oly bíróságokat szerveznek, amelyekben ez a két osztály egyenlő képviselést nyer. Sőt most éppen arra fektetik a főszó, hogy ez az egyenlő érdekképviselés az ipari bíróság szervezetében minél teljesebben legyen biztosítva. Erre törekszik a tervezet is.

A most fennálló iparbíróságaink szervezetében ezek a szempontok még nincsenek teljesen keresztülvive. Ma kétféle ipari bíróságunk van: az elsőfoku iparhatóság és az ipartestületek békéltető bizottságai. Az iparos és munkás elem csak az utóbbiakban nyer képviselést. Ezek a bíróságok, de különösen a kezdetleges eljárás, amely szerint az ügyeket elintézik, már nem kielégítő, ennél fogva a tervezet az ipari bíróságokat egészen új alapon szer-

vezi. E szerint minden törvényszék mellett és ezenfelül belátás szerint nagyobb forgalmu járásbíróóságok mellett is, lesznek ipari bíróságok. Ezek a bíróságok a törvényszék, illetve a járásbíróóság egyik bírójának elnöke alatt két iparos és két munkásból álló tanácsban fognak eljárni. Fölöttük másod és utolsó fokon a törvényszék, minden laikuselem kizárásával, fogja a joghatóságot gyakorolni.

Az alap gondolat, amelyen ez a szabályozás nyugszik, hogy t. i. az ipari bíróság vezetése szak-jogász kezébe legyen letéve, kétségkívül tökéletesebb bírósági szervezet, de nem fogja kielégíteni az ipari bíraskodás legelemibb követelményeit: az *olcsóságot* és *gyorsaságot*. Ennek elérésére különösen arra lesz szükség, hogy az ipari bíróság tagjainak számát leszántsuk és sokkal jobb ipari bíróságot szervezzünk, mint amennyit a tervezet hoz kilátásba. Sőt arra is kell módot nyújtani, hogy bizonyos esetekben az ipari bíróság vezetője a pert egyedül elbírálhassa. Az ipari munka egyéni bírói jogvédelmét nagy mértékben befolyásolják a munkásmozgalmak. A munkásosztály ma már nem fektet nagy súlyt arra, hogy a munkás megkapja azt, ami őt az izoláltan kötött szerződése alapján a munkaadóval szemben megilleti. Ami az ő lelki világát betölti, ez az, hogy a munkásosztály minden tagjának gazdasági helyzete minél kedvezőbbé váljék. Ez pedig csak tömeges fellépéssel érhető el, amelynek legerősebb megnyilatkozása a sztrájk. Ez a tömeges fellépés előidézte az ellenhatást a munkaadók szervezkedését, amelynek szintén igen erős megnyilatkozása a munkások kizárása. Ezek a jelenségek, az egyik ép úgy mint a másik, gazdaságilag rendkívül károsak, amelyek megelőzése, illetve elhárítása a legfontosabb törvényhozási feladatok közé tartozik.

A jelenlegi jog e részben alig nyújt valamit, ellenben a tervezet ezen bajok ellen igen kimerítő szabályozást tartalmaz. Ide vonatkozó rendelkezései, valamennyi közt a legfontosabbak, róluk azonban határozott véleményt mondani ma még alig lehet. A tervezet sztrájkok és munkáskizárások esetében a bírói eljárás vezetését, az iparbíróság elnökének kezébe teszi le, aki elnöke, annak felerészben munkaadókból, fele részben pedig munkásokból álló tanácsnak, amely hivatva van itélni a sztrájk, illetőleg kizárás kérdésében. Ennek a bíróságnak az ítélete azonban a felekre nézve nem kötelező, hatálya attól függ, hogy az érdekelt felek elfogadják. Ezen bíróság helyett különben a felek választott bíróságban is megállapodhatnak. Bizonyos közérdekű vállalatoknál kitört sztrájk és munkáskizárás esetében egy az illető táblai elnök vezetése alatt megalakult vegyes bíróság gyakorolná a bíraskodást, amelynek az ítélete a felekre már köte-

lező is lenne. Végül pedig általános munkaszerződésekből — kollektív szerződések — eredő perekben a tervezet az egyéni perekben téli ipari bíróságot ruházta fel a joghatósággal.

A tömeges bírói jogvédelemnek ez a szervezete egészben véve helyes, sikere azonban attól függ, vajjon a magánjogi alap, amelyre támaszkodik, beválik-e s amelyről, mint fentebb érintve lett, ma még nem lehet határozott ítéletet mondani. Annyi azonban mégis kétségtelen, hogy a terv ennek az anyagnak szabályozásában igen nagy mérsékletet és körültekintést tanusít, minden érdekekkel számol, s így minden esetre alkalmas arra, hogy a törvényhozási szabályozás alapjául szolgáljon.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Csetei Herzog Péter báró Budapestről a napokban hosszabb tartózkodásra Abbaziába érkezett és a Szabadosféle penzióban szállott meg.

— **Kinevezés.** A tengerészeti hatóság vezetésével megbízott Wickenburg István gróf fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó-helyettes Car Sándor napibéres fűtőt és Lukic János fűtőt révszolgákká nevezte ki.

— **A szinügyi bizottság ülése.** A szinügyi bizottság március harmincegyedikén, holnap, csütörtökön este hat órákor gyűlést tart a főgimnázium tanácstermében.

— **Közgyűlés.** A Tengerparti Allami Tisztviselők Egyesülete ma este tartja meg éves rendes közgyűlést Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes elnöklésével. A közgyűlésen adminisztratív jellegű ügyeket intéznek el.

— **Japán herceg Fiumében.** Egy bécsi híradás szerint Fushini japán herceg, tegnapelőtt este nejével Bécsbe érkezett. Bécsből a hercegi pár a napokban Fiuméba és ellátogat, hogy megtekintse a kikötőt és a tengerészeti berendezéseket.

— **A portorei vizrebocsátás.** A kormány mint annak idején megírtuk, a Danubius hajógyárnál a fiumei kikötő részére uszódokkot rendelt. A háromezerhatszázötven tonna tartalmu uszódokk építése már annyira előrehaladt, hogy a dokk egy részét, illetve egy pontonját ma délután Portoreban, vizre fogják bocsátani. A vizrebocsátásnál a gyár részéről Kaplanek igazgató s a tengerészeti hatóság kiküldöttje lesznek jelen. Az uszódokkot később Fiuméba hozzák s itt szerelik fel.

— **Munkássors.** Simcich Márk fiumei napszámos tegnap délután a Maria Valéria molonál horgonyzó Virginia osztrák gőzösön dolgozott. Hirtelen a gőzdaru súlyos vasláncra oly szerencsétlenül vágódott hozzá, hogy testének több részén megsérült. A mentők Simcichet a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy Simcich sérülése súlyos.

— **A magyar festőművészek kiállítása.** Napról-napra nagyobb számu közönség jár a via Edmondo de Amicisen levő városi polgári fiúiskolába, ahol a fiatal magyar festőművészek képei vannak kiállítva. A képek közül már sokat vásároltak. Így Hoyos Edgár gróf megvett három „Vásári jelenet”-et, melyeket Nagy Ernő festett, valamint Német Bertalan két genre-képét, Moskovits Mihály nagyváradi bankigazgató pedig Berkes Bertalan „Vihar” és „Majális”, valamint Hollós Károly „Női krizanténos fej” és Nagy Ernő „Baromfi udvar”, „Téli tájkép” és „Vásári jelenet” képeit vette meg. Végül Weisz Salamon helybeli kereskedő megvette Egerváry „Paraszt” genre képét. A kiállítás vasárnapig tekinthető meg.

— **Tengeri kirándulás Brioniba.** A Magyar-Horvát Tengeri gőzhajózási társaság csütörtökön, március 31-én a „Tátra” gyorsgőzessel kirándulást rendez Brioniba. Indulás Fiuméből reggel 7.45-kor, Abbáziából reggel 8.30-kor és Lovranából reggel 8.50-kor. Visszajövet Brioniból délután 3.30-kor. Menetár 10 korona személyenként. A kirándulást csak kedvező idő és elegendő számu résztvevő esetén fogják megtartani. Étkezés a hajón.

— **A horvát püspöki székek betöltése.** Horvátországban legközelebb betöltik a már régóta üresedésben levő zenggi és diakovári püspöki székeket. Zenggi püspökké Vucscis Rókus felszentelt püspököt nevezik ki. Vucscis a múlt héten Zágrábban járt és hosszasan tárgyalt a bánnal. Ez alkalommal szóba került a fiumei egyház különválásának ügye is, mely tekintetben teljesen megegyezés létesült a bán és püspök közt. Diakovári püspökké Krapácz felszentelt püspököt emlegetik, kik annak idején a koalíciós kormány is kiszemelt volt e méltóságra. Hir szerint Poszilovics zágrábi érsek mellé agg korára és megrendült egészségére való tekintettel koadjutort fognak kinevezni. A hivatalos lap közlése szerint Bauer Antal dr. volt országgyűlési képviselő, a koalíció egyik tagja, kanonokká nevezetett ki.

— **Rendelet a kábelcim miatt.** A newyorki osztrák-magyar főkonzulatus bejelentette a belügyminiszteriumnak, hogy a hazai rendőrhatalóságok távirati megkereséseiknél nemcsak a főkonzulatus teljes címét, hanem még azt az utcát is felírják a távirati úrlapra, ahol a főkonzulatus helyisége van. Minthogy e helytelen címzéssel a hatóságok felesleges kiadást okoznak a kincstárnak, a belügyminiszterium most körrendeletet bocsátott ki. A körrendeletben a belügyminiszterium arra utasítja az érdekelt hatóságokat, hogy newyorki távirataiknál kizárólag a főkonzulatus belajstromozott címét használják. A főkonzulatusnak ugyanis távirati és kábelcímét az amerikai postaigazgatóság két szóban állapította meg és pedig: Austung Newyork, amely minden további címet feleslegessé tesz. A körrendelet ma érkezett meg a kormányzósághoz, amely azt a rendőrségnek fogja át küldeni.

— **Lopás a pásztorórán.** Rode Jakob kőműves tegnap megismerkedett az utcán egy jól öltözött mintegy huszonnégy év körüli nővel, akit hazakisért a Via Duomo 1. szám alatti lakására. A kellemesen eltöltött pásztoróra után Rode elaludt s mire felébredt futólagos barátja eltűnt. A gyors távozás feltűnt Rode-nak, aki érthető ijedséggel tapasztalta, hogy harminchat koronát tartalmazó pénztárcájának is nyoma veszett. A károsult szerelmes erre a rendőrségre ment, ahol a szerelem enyveskező papnője ellen feljelentést tett. A rendőrség keresi a tolvaj barátját.

— **Elopott vászontakaró.** Bevilacqua Amadeo kereskedősegéd ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek ellopták gazdájának Penso Lajosnak ötven korona értékű áru takaróját. A rendőrség keresi a tettest.

— **Egy csecsemő felboncolása.** Megírtuk, hogy Krainer György huszonhárom napos csecsemő szombaton éjjel gyanus körülmények között halt meg a kórházban. Minthogy a halál okát nem lehetett pontosan megállapítani, a rendőrség előterjesztésére az ügyészség elrendelte a kis hulla felboncolását. A boncolást tegnap ejtették meg s az orvosok szakvéleményüket legközelebb fogják betervezni az ügyészséghez.

— **Epileptikus a tengerben.** Tegnap délután négy óra felé könnyen végzetessé válható baleset történt a Porto Barossban. Ogrizevich Miklós huszonhárom éves fiumei kikötőmunkást, mikor éppen a rakodóparton tartózkodott, hirtelen szivgörcs fogta el. A szerencsétlen ember fájdalmában a kövezetre zuhant és oly szerencsétlenül esett el, hogy a riva széléről a tengerbe zuhant. Ogrizevich nagy veszedelemben jutott, mert a baleset közelében senkisémet tartózkodott s így a vízbefulladás veszedelme fenyegette. Végre többen észrevették a fuldoklót s csónakba szállva nagy fáradsággal partra húzták a vízbeesettet. Mikor a bátor életmentők észrevették, hogy a szerencsétlen ember epileptikus, a mentőkért telefonáltak, akik Ogrizevichet a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

— **Fiume hajó- és áruforgalma az 1908. évben.** Ezen a címen jelent most meg a központi statisztikai hivatal legújabb közleménye, mely egyetlen számottevő tengeri kikötőknek 1908. évi hajó- és áruforgalmát a legnagyobb részletességgel, az adatoknak gazdag és csoportosításával mutatja be. A kötet bő tartalmából kiemeljük, hogy részletes táblázatok tüntetik fel Fiumének hajóforgalmát hajónemek, országok, a hajók nemzetisége és hajózási vállalatok szerint, még ezeknél is részletesebb táblázatok pedig a kikötő áruforgalmáról adnak kimerítő képet. Ez utóbbi adatok tájékoztatnak arról, hogy az egyes áruk forgalma mely országokkal, mely hajózási vállalatok útján, milyen nemzetiségű hajókon bonyolítottatik le; bemutatja továbbá, hogy az egyes hajózási vállalatok mely kikötőkkel közvetítik a forgalmat, hogy a fontosabb kikötőkből mely áruk érkeznek stb. A közlemény harmadik része Fiume vasúti állomásainak forgalmát is bemutatja, azt az áruk és országok szerint részletezve. Nagyban növeli a kötet értékét, hogy bevezetésként a kikötő forgalmának tömör, szöveges ismertetését tartalmazza, ehhez pedig a forgalom főbb adatait több évre visszamenőleg összehasonlító táblázatok csatlakoznak. A legfontosabb kérdésekről, így a magyar kereskedelmi tengerészet hajóállományának fejlődéséről, Fiume hajó- és áruforgalmának főeredményeiről 1867-től kezdve nyerünk hézag nélküli képet. Az érdekes kötet beszerzési ára 4 korona.

— **Uj politikai napilap a fővárosban.** Március 30-án új napilap indult meg Budapesten „Világ” címmel, értesülésünk szerint a szabadkőművesek kiadásában és szerkesztésében, a szabadkőműves-eszmék és elvek (fölvilágosodás, emberszeretet, haladás, műveltség, jótékonykodás stb.) terjesztése és a konkrét közéleti célok (általános, titkos, egyenlő választójog; szekularizáció; felekezeten közoktatás; progresszív adórendszer) kivívása érdekében.

A lap emellett erősen hazafias, magyar szelleműnek ígérkezik, amit összeegyeztethetőnek tart a legszélsőbb liberalizmussal, s ezt a vezetők egyénisége látszik garantálni, akik eddig is ilyen irányban működtek. A most folyó politikai kavardásban mindenesetre érdekes az egészen új, határozott állásfoglalás és a független, pártokra és kormányra való tekintet nélkül megnyilatkozó eszmekör.

— **Munkában a betörők.** Husvét második napján, hétfőn ismeretlen tettesek behatoltak a keresztény-szocialista kör Via Gisellán levő helyiségébe, ahonnan mintegy ötszáz koronát vittek el. A tolvajok azután a kör gazdájának Sponzának a szomszédban levő lakására mentek, ahonnan számos értékű tárgyat, száztíz korona készpénzt és sok fehérneműt raboltak el és a lopott tárgyakkal elmenekültek. A betörőket nyomozzák.

— **Az „Atlantica” 1909. évi osztaléka.** Az „Atlantica” Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága március 22. napján megtartott ülésében állapította meg az 1909. évre, illetve a harmadik üzletévre vonatkozó zárszámadásait és folyó évi április 16. napjára tűzte ki a közgyűlés határnapját. A társaságnak nagy része volt a lefolyt év elején a földrengés által sújtott Messina város számára Erdélyből exportált jelentékeny mennyiségű fa-árunknak a rendeltetési helyre juttatásában, majd az év derekán az Oroszországból Magyarországra behozott buzamennyiségek elhajózásában. Rendszeres összeköttetést tartott fenn a társaság a Duna kikötőiből a Földközi tenger különböző partvidékeire, de főleg Rotterdam mal

és az angol kikötőkkel. Számos utazást eszközöltek hajói Fiumébe a kontinens és Anglia azon kikötőiből, ahonnan rendszeresített magyar járatok nem léteznek és különös gondot fordított mindazokra a viszonylatokra, amelyeknek rendszeres járatok híján a magyarországi kivitel és behozatal szempontjából gazdaságunk fejlődését tekintve, hajóösszeköttetésre szüksége van. Az 1909. évi üzleti eredmény az előző két év eredményét meghaladva lehetővé teszi, hogy a múlt évinél egy százalékkal nagyobb, azaz hét százalékos osztalék fizetessék és hogy a társaság a még fennmaradt alapítási költségeket már ezúttal, a törvényben egedélyezett további három évre való elosztás helyett teljes egészében leírja és ezzel a következő üzleteket a teherből is mentesítse. A társaság rendszeresített összeköttetési és jól megalapított szervezete a sikeres továbbfejlődés és a következő évek eredményességét eleve kilátásba helyezik.

— **A szakács revolvere.** Führer Ernest, a Bristol szálló szakácsa, lakásán egy buldog revolvert tartott. A napokban azonban észrevette, hogy lakásáról a negyven korona értékű revolver eltűnt. Elveszett ezenkívül nyolc korona értékű arany jegygyűrűje is. A károsult szakács feljelentése alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben pedig a mai napon a következő hajók érkeztek: „Ultonia” angol gőzös Liverpoolból Trieszt érintésével úresen. A gőzös szombaton indul New-Yorkba nagyszámu kivándorlóval. Az „Atlanta” Austro-Americana gőzös Argentínából érkezett Brazília érintésével 1500 tonna tengerivel és 1000 tonna vegyes áruval. A gőzös az áru kirakása után visszaindul Argentínába s utközben Braziliát érinti. A „Trévesa” angol gőzös pedig Rangonból érkezett 5000 tonna rizsszel. A rizsrakományt a fővárosi rizshántoló részére a Banca Mobiliare utján küldik el rendeltetése helyére. Végül megérkezett a „Jamsborg” dán gőzös is Huelvából 200 tonna pirittal.

Indult: a „Meteor” német jacht 117 kirándulóval.

Távirat ◀ Telefon

Ujabb részletek az ököritői katasztrófáról.

MÁTÉSZALKA, márc. 30. Ököritőn irtótózatot látvány tárul a szem elé. Már a falu végén nagy jajgatás hallatszik és az utcákon örülten szaladgáló emberek láthatók. A katasztrófa helyén összeszenesedett emberi alakok fekszenek s alig egy-egy ismerhető föl. A halottak száma négyszáz körül van és a kimennekült is majdnem mind halálos sérüléseket szenvedtek. Az utcán óriási az égett husszag. A súlyosan sebesültek közül már huszonöt meghaltak. A csendőrök házról-házra járnak és összeírják a hiányzó családtagokat, mert az összegegt testrészekből lehetetlenség a személyazonosság megállapítása.

Az áldozatok.

A halottak száma a négyszázat megközelíti, súlyosan sebesült van 68. A szomszédos községekből jajveszékelve futnak az emberek a katasztrófa színhelyére. Ököritőnek ugyszólván minden leánya odaveszett. Elpusztult az a két csendőr is, akit a rend fentartására, szolgálat-tételre kirendeltek. Öt községbeli katona, aki az ünnepekre hazaérkezett és a mulatságon szintén résztvett, áldozata lett a katasztrófának. Az urai gazdaság egyik cselédje úgy menekült meg, hogy a tolongó tömeg alá került és amikor a tető beszakadt, őt elfedték a reáső emberek és ugyszólván a hullák alól mászott ki. A szörnyű katasztrófa alatt négy koraszülés fordult elő. Egy gyermek csontvázát az anyja hóna alatt találták meg. Szivszaggató látvány volt amikor az apa a ruha épen marad foszlányairól ismerte fel övéit. A katasztrófa színhelyén rettenetes búz van.

A holttestek eltakarítása.

A holttestek eltakarítása már tegnap éjjel megkezdődött. A 122 holttestet, amelyek nem voltak fölismerhetők, közös sirban temették el. Előbb a leégett csűr előtt kiterítették a hullákat és felszólították az összehívott lakosságot, hogy még egyszer nézzék meg a halottakat, vajjon felismerik-e bennük hozzátartozóikat. De hiába. A holttestek annyira összeégtek, hogy egyetlen egy sem volt agnoszkálható. Tizenkét kocsi vitte azokat a temetőbe. De a temetés nem ment könnyen. A katonaság még nem érkezett meg és a falu népe nem akarta megásni a sírokat. Az egyik azzal mentegetődzött, hogy hát, a másik, hogy hét halottja van, hogy kutatnia kell a maga halottait: Végre kénytelen volt a csendőrség; erőszakkal kergetni a temetőbe az embereket. Így végre 20 ember ásót fogott és megásták a közös sirt, amelyben a fel nem ismerhető 122 holttestet eltemették.

Minisztertanács.

BUDAPEST, márc. 30. A miniszterelnöki palotában Khuen-Héderváry gróf elnöklésével minisztertanács volt, amelyen Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter kivételével, aki Bécsbe utazott, a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács folyóügyeket intéztek el, majd az államtitkári állások betöltésével foglalkoztak.

Tiszának felajánlják az aradi mandátumot.

ARAD, márc. 30. Az aradi nemzeti munkapárt holnap tartja meg nagygyűlését, amelyen az aradi választókerület képviselőjének Tisza István grófot fogják kikiáltani. A nagygyűlés több száz tagu küldöttséget fog Tisza István grófhhoz küldeni, hogy neki a mandátumot felajánlják. A román Tribuna ebből az alkalomból felhívást intéz a románokhoz, hogy ne kössék le magukat egyik párttal szemben sem.

Volt miniszter jelölése.

BÉKÉSGYULA, márc. 30. A békés gyulai nemzeti munkapárt Lukács György volt minisztert jelölte a kerület képviselőjének. A Justh párt a munkapárti jelölt ellen Heller János drt lépteti fel.

Nyílt levél a magyar-horvát együttműködés érdekében.

ZÁGRÁB, márc. 30. Nikoics Vladimir képviselő ma nyílt levelet intézett választóihoz, amelyben arra hívja fel őket, hogy támogassák a Héderváry kormányt a koalíció ellen, amely a horvátokat megcsalta. A horvát-szerb koalíciónak a magyarokkal kell együttműködnie, hogy a koalíció által okozott károkat helyrehozhassák.

A képviselőházi botrány.

BUDAPEST, márc. 30. A rendőrség a képviselőházi botrány ügyében már befejezte a tanúkihallgatásokat. A rendőrség főorvosa ma megvizsgálta Khuen miniszterelnök sérüléseit s úgy nyilatkozott, hogy a homlokán levő seb már behegedt, míg a szem alatti seb azonban csak néhány nap múlva gyógyul meg s így ez utóbbi súlyos testi sértésnek tekinthető.

Bécs az ököritóiaknak.

BÉCS, márc. 30. A bécsi községtanács Neumayer alpolgármester indítványára tizezer koronányi segélyösszeget szavazott meg az ököritói tűzkatasztrófa által sujtottak felségélyezésére.

Veszedelemes tűz a fővárosban.

BUDAPEST, márc. 30. Az Erzsébetköruton ma délelőtt egyik drogeriában veszedelmes tűz pusztított. A drogeria raktárában felhalmozott benzin és egyéb gyúlékony anyag ugyanis egymásután robbant fel s a lezuhanó kirakat ablak mögül háznyi magas lángnyelvek csaptak ki, komoly veszedelemmel fenyegetve a szomszéd házakat is. Fokozta a rémületet, hogy az egő üzletben több ember is tartózkodott, akiket a tűzoltók csak nagy ügygyel-bajjal tudtak kimenteni. A drogeria teljesen leégett s a tűz megrongálta az épület falait is. A tűzoltók közül többen súlyosan megsebesültek.

Leányszöktető színész.

BUDAPEST, márc. 30. A sárvári rendőség ma táviratilag közölte a budapesti főkapitánysággal, hogy egy ismeretlen nevű színész megszöktette Zsirus Károly gazdag földbirtokos Margit nevű leányát, aki tekintélyes értékű ékszert és pénzt vitt magával. A szökevények állítólag Budapest felé menekültek.

Hóvizatarok.

BUDAPEST, márc. 30. Az ország több részéből érkezik távirai h iradás, hogy több helyen erősen havazik. Segesváron és vidékén tegnapelőtt óta oly sűrűn havazik, hogy a közlekedésben is zavart idézett elő. Késmárkon egy méteres hó borítja a talajt.

A vadászaton agyonlőtt orvos temetése.

GÁLSZÉCS, márc. 30. Ma délelőtt temették el nagy részvét mellett Téglássy Pál dr. orvost, Téglássy miniszteri tanácsos fiát, akit Stefán Aladár földbirtokos vadászaton véletlenségből agyonlőtt. Stefan a rokonságon kívül benső barátságban is volt a fiatal orvossal. A szerencsétlenségtől mélyen sujtott földbirtokos a szomorú eset óta buskomor s már kétszer akart öngyilkosságot elkövetni.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

BAUER GRÜNWALD A magyarok OTTHONA
GRAND HOTEL D'ITALIE

VELENCÉ-BEN
Elsőrendű szálló. - Lift. - Kitűnő konyha.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelen-gyék. Legfinomabb és legdiva-tosabb gallérok és kézelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cernakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és -: fehér ingek óriási raktára. -: Nyakkendők ingyen.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

„OLLA“ kapható minden gyógyszerárban és jobb drogeriában. 2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. Mindenütt kapható. Erd. árjegyzék ingyen.

A husvétü ünnepekre 10.000 pár cipő

érkezett különböző árban.

Meghivom a. n. é. közönséget raktáram megtekintésére.
Nincs vételkényszer.

Tisztelettel
WALDMANN N.
Corso Marac-ház

Elsőrendű cseh különlegesség a világhírű **MARŠNER-féle pezsgő limonádé-bonbon** (málna-, citrom-, eper-, csereesznye- és waldmeister-iz) Kitűnő alkoholmentes népítal készítésére a legalkalmasabb.

CSAK EZEN VÉDJEGYVEL YALÓDI

Mindenütt kapható, hol ezen védjeggyel ellátott falragaszok vannak. Minden egyes bonbon is el van látva ezen védjeggyel. Évi fogyasztás 60 millió darab. Lu-Sin szájszagosító-bonbon. - Klairon a világ legfinomabb csemegéje. - Bonchées à la Reine, Peppermint-Lozen-Ges. s mindennemű tej- és főző-csokoládét szállít az

Első cseh keleti cukor- és csokoládé-gyár Königl. Weinbergenben, azelőtt

A. MARŠNER.

Főraktár Bécsben: Katz József, VI., Theobaldgasse 4.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazené.
TULAJDONOS:
ifjú BUDAI KÁROLY

Olcsó hus!

A Vicolo Germania I. sz. alatt, valamint
a régi vásárcsarnok 24-26 számú reke-
szében naponta friss marha, borju és
disznóhus a legkiválóbb minőségben mé-
retik ki.

Magyar tulajdonos! Magyar kiszolgálás!

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI PÓRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kivitei és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

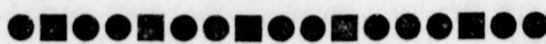
Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
jutalékkal felvételnek

„A TENGERPART“ kiadóhiva-
talában Vicolo delli Ospedale,
Wurzer-ház.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

Fiume. Via del Governo 2 II. emelet. Telef. II-89.

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur pedicur) vil-
lanyos arcmasszás (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

VARIETÉ ORIENTALE

Fiume. Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

KING EDWARD

önborotváló készülék.

Sérülés kizárva!

A világ legpraktikusabb
borotváló készüléke. Bar-
sony puha borotválkozás
minden előismeret nélkül.
1908-1909. évben 100.000
darabnál több kelt el.
Fényes elismerő levelek a
társadalom minden köré-
ből. Köszönettel és lehu-
zás már nem a borotvál-
kozó költsége. Garantiált.
Visszavétel. Komplet és
kiválóan finom kivitelben
kor. 9-75. Portó 45 fillér.
Viszontelárusítók keres-
tetnek.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Rendeljen még ma:

KING EDWARD SAFETY RAZOR Comp. CHICAGO
egyedüli Kontrahense

JAQUES BALOG WIEN

II/298 Praterstrasse 57.

Nagy feltűnést

kelt orvosi körökben a
keleti

EVOE-HAJVIZ

feltalálása

EVOE olyannyira hat a hajgyökérre, hogy 8 nap alatt
feltűnően fej és szakállhaját növeszt, ott ahol ez egy-
általában lehetséges. Fejkorpa és hajhullás jótállás
mellett megszűnnek. EVOE-től minden haj hosszú és
sűrű lesz. EVOE ősz hajnak fokozatosan visszaadja ere-
deti színét. Egy (több óra elegendő) nagy üveg EVOE
ára K. 5.—, 3 üvegé K 12.— Fehér, finom és gyengéd
bőr, amely szeplőtől, mitesszerektől és izzadmányoktól
ment, a következő teljesen ártalmatlan szerektől nyer-
hetünk: EVOE-szappan drbja K 1.—, EVOE-crème té-
gelyenként K. 2.— és K. 4.—, EVOE-puder (fehér, ró-
zsaszínű és crème) 2 és 4 koronás dobozokban, stb.
Sztéküldi utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküld. ellenében

BALOG JAQUES

WIEN, II/562. Praterstrasse 57.

MIRKOVICH M. nagy butorraktára, saját kárpitos-műhelyel.
Via Porto I-3-5 sz. : FIUME : Via San Vito 4-5 sz.

Nagy raktár Susák-Pecsinén.

Mindazon vevőknek, akik butorokat és kárpitos munkát akarnak vásárolni,
mától fogva nagy árleszállítást adok. Elsőrendű szekrények I ajtóval, fiókkal azelőtt
44, most 36 kor. Ugyanaz két ajtós, fiókos azelőtt 54, most 46 kor. Matrac ten-
geri füvel 1 személy részére 13, most 11 kor. Ruganyos ágycetét 1 személy
részére 18, most 14 kor. Ugyanaz két személy részére 28, most 20 kor. Ágyak
15, 18, 20, 24, 32 stb. koronáért.

Házassulandók, valamint villák és szállók részére nagy választék öt százalék
engedménnyel.

Varieté Hotel Susák

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. - Kezdet 9 órakor.

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 peronyire a Márk-
tértől. — Villanyvilágítás — Fürdő.
Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2 1/2
lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva.
A magyar vendégek részére jár
„A TENGERPART“.

Hotel penzió JOLANDA

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló RIVA degli
: SCHIAVONI, 200 lépésnyire a MÁRK-tértől. :

Modern kényelem. - - - Villanyvilágítás

Kitűnő konyha. - - Szobák 3 lirától feljebb.

Penzió 8 lirától feljebb.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“, január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.